

Uppskattad fortbildning

för specialister inom prostatacancervården

Utvecklingen inom prostatacancervården är rekordsnabb. Nya diagnos- och behandlingsmetoder, nya riktlinjer, nya forskningsresultat och en intensiv jakt på nya biomarkörer. För kliniskt verksamma urologer och onkologer är det ofta svårt att hinna med i allt som händer. Den årligen återkommande postgraduate-kursen om prostatacancer – arrangerad av AstraZeneca och Amgen – erbjuder en uppskattad möjlighet till nödvändig uppdatering/fortbildning. Under tre intensiva dagar i december 2022 träffades 30 specialister från hela landet på Steningevik utanför Märsta.

tillsammans med onkologen Bo Lennernäs. Jag kände mig synnerligen hedrad och 2004 ledde vi den första kursen. Och eftersom jag tycker det är så roligt att undervisa och ordna utbildningar blev jag kvar i hela 19 år. Som lärare utvecklas man hela tiden, eftersom man måste hålla sig uppdaterad. Dessutom har jag lärt mig mycket av deltagarnas erfarenheter och synpunkter.

Det har varit väldigt roliga år med ungefär samma upplägg varje gång – vi följer patienternas resa genom vården. Tidigare avslutade vi med palliativ vård men på grund av att det kommit så mycket nytt hela tiden fick vi ta bort det avsnittet. Palliation är ju inte specifikt för prostatacancer.

Har denna regelbundet återkommande utbildning påverkat prostatacancervården i landet?

Ja, jag tror att den kan ha bidragit, framför allt genom att höja lägstannivån, men också genom att underlätta samverkan mellan urologer och onkologer. Att ta hand om de vanliga patienterna, inte de sällsynta komplicerade, är det viktigaste för folkhälsan. Det ger inga rubriker, men för den enskilde patienten är behovet lika stort även om han har ”en vanlig prostatacancer”.

Jag tycker att jag lärt mig mer på den här kursen än på stora kongresser, eftersom vi integrerar de nya rönen i den kliniska vardagen. Det var med blandade känslor jag lämnade kursledarskapet efter alla dessa år, men det blev en fin överlämning. Att Camilla Thellenberg Karlsson och Johan Styrke

”Att lämna över ansvar blir en viktig vitamininjektion”

” Jag gick själv kursen redan 1997, i Grythyttan. Som urolog var ”Grythyttankursen” den man skulle gå om prostatacancer. Det var verkligen en mycket bra kurs som gav en total genomgång av hela området. 2002 blev jag färdig specialist och året därpå fick jag frågan om jag ville bli kursledare

nu har tagit över innebär en välbehövlig vitamininjektion. Jag känner att kursen är i mycket trygga händer!”

*Professor Ola Bratt, urolog,
Sahlgrenska Universitetssjukhuset, tidigare kursledare*

Nya kursledare bjöd på späckat upplägg

Sedan slutet av 1980-talet har AstraZeneca arrangerat en årlig postgraduate-kurs om prostatacancer. Sedan 2012 är Amgen medarrangör.

2022 års kurs hölls på Steningevik utanför Märsta den 5–7 december och samlade 30 deltagare, huvudsakligen specialister inom onkologi och urologi från hela landet.

Det späckade, färskt uppdaterade programupplägget följer patientens hela resa, från epidemiologi, diagnostik och utredning till kurativt syftande behandling och metastaserad prostatacancer.

Kursledare var Camilla Thellenberg Karlsson, onkolog, Norrlands universitetssjukhus och Johan Styrke, urolog, Sundsvalls sjukhus. Paret efterträder de mångåriga kursledarna professor Ola Bratt, urolog och Ingela Franck Lissbrant, onkolog, båda vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Medverkande föreläsare:

Professor Ola Bratt, urolog, Göteborg

Dr Victoria Gaspar, patolog, Helsingborg

Martin Hyleborg, specialistsjuksköterska, Lund

Margareta Höög, kontaktsjuksköterska, Östersund

Med dr Fredrik Jäderling, radiolog, Stockholm

Med dr Jon Kindblom, onkolog, Göteborg

Docent Tobias Nordström, urolog, Stockholm

Docent Johan Styrke, urolog, Sundsvall

Med dr **Camilla Thellenberg Karlsson**, onkolog, Umeå

Nästa kurs är planerad till december 2023.

”En bättre användning av register gagnar alla”

” Jag har aldrig gått den här kursen själv och det var första gången jag var kursledare, tillsammans med onkologen Camilla Thellenberg Karlsson. Vi har sedan tidigare ett gott och smidigt samarbete och det fungerade bra att hålla i kursen tillsammans. Upplägget fick vi arva av de tidigare kursledarna och det kändes bra att köra ett beprövat koncept så här första gången. Deltagarna är redan duktiga på själva hantverket, men det behövs en bättre samverkan över gränserna och framför allt en ökad användning av registerdata, som ju är en viktig del av kvalitets- och verksamhetsutveckling. Hur data kan användas, kontrolleras och tolkas gick som en röd tråd genom hela kursen. Det var viktigt att få deltagarna att förstå poängen med bättre registeranvändning, att det i slutändan gagnar

patienten. Data är inte alltid så enkla att tolka, man måste bekanta sig med insamlingsprocessen. Men det ska inte vara en pålaga som tar en massa extra tid. Att ha ordning och reda i registren ska vara förankrat på kliniken och det ska vara lättillgängligt att ta del av data.

Jag lärde mig mycket själv under kursen, det blev ett givande gemensamt lärande där vi kunde diskutera olika lösningar på svåra frågor. Den kurs som vi planerar att hålla i december i år kommer att ha i stort sett samma upplägg men innehålla fler patientfall.”

*Kursledare Johan Styrke, urolog,
Sundsvalls sjukhus*

”Givande diskussioner den stora behållningen”

” Tillsammans med urologen Johan Styrke ledde jag den här kursen för första gången och det var lite nervöst. Tidigare har jag haft kurser för ST-läkare, men här är nivån högre och deltagarna mer interaktiva, vilket gav väldigt bra diskussioner. Det är deltagarna som ”gör” kursen och även vi kursledare lärde oss mycket under de här tre dagarna. Vi känner oss jättenöjda med responsen och tycker att vi fick ihop ett program som täcker hela fältet inom prostatacancer och följer patientens väg genom vårdprocessen. Det går inte att lyfta fram någon del som extra viktig – allt i programmet var viktigt.

Detta var ett tillfälle att bygga broar, att se saker från annat håll, att fokusera mycket på klinisk praxis. Här fick deltagarna en komprimerad uppdatering av allt de behöver för att hänga med i utvecklingen. Den stora behållningen var de givande diskussionerna och de prestigelösa, mycket duktiga föreläsarna. Och en mycket positiv överraskning var att kursgården var så bra. Nu är vi redan igång med planeringen av årets kurs som kommer att hållas i december.”

*Kursledare Camilla Thellenberg Karlsson,
onkolog, Norrlands universitetssjukhus*

*”Bättre fräscha
upp kunskapen
här än på stora
kongresser”*

”

Jag gick den här kursen för några år sedan, men eftersom det händer så mycket inom prostatacancervården idag är det svårt att hinna hänga med i allt nytt. Det finns till exempel vissa läkemedel som jag inte ens har hört talas om. Eftersom jag kände ett stort behov av att hålla mig ajour kastade jag mig på inbjudan till kursen.

Alla delarna i programmet, som håller en riktigt hög nivå, var bra. För mig var sista delen, om metastaserad prostatacancer, mest intressant. Som urolog bör man idag reagera tidigare och vara mer aktiv vid uppföljning av stigande PSA-värde, det var en viktig lärdom. Överhuvudtaget visade kursen att det

finns ett stort behov av denna typ av utbildning i landet. Att åka iväg på stora kongresser är inte alls samma sak när det gäller att fräscha upp sina kunskaper. Med ett sådant här lagom antal deltagare finns det möjlighet till roliga, och mycket lärorika, diskussioner.”

*Susanne Hagedorn, urolog,
Södersjukhuset, Stockholm*

”Visar på gott partnerskap mellan vård och industri”

”Helheten är behållningen”

” Det känns roligt att kunna bidra till att skapa ett sådant här vetenskapligt, multidisciplinärt forum med svensk inriktning. Att lära sig om andras områden är viktigt och det var fint att se att diskussionerna fortsatte efter kursdagarnas slut. I sjukvårdens vardag förstår jag att det kanske inte alltid finns så mycket tid för den här typen av diskussioner. Det är helheten i programmet som är behållningen.”

*Åsa Sandin, kursansvarig, Amgen, PhD,
Medical Science Liaison, Oncology*

Jag har arbetat på AstraZeneca i snart 20 år, men detta var första gången jag var ansvarig för den här traditionsrika kursen som har funnits sedan slutet av 80-talet. Under 19 år har kursledaren professor Ola Bratt (urolog) skapat ett förstklassigt program, de senaste åren tillsammans med Ingela Franck Lissbrant (onkolog).

2022 tog två nya kursledare över, Camilla Thellenberg Karlsson och Johan Styrke, och deras engagemang och vägledning från de tidigare kursledarna har säkrat att det fina arbetet med denna kurs lever vidare.

Förutom det logiska upplägget som tar professionen genom hela patientresan, från diagnos till framtidsvision, alla uppdateringar inom området och de givande mötena mellan urologer och onkologer är även de informella dialogerna och diskussionerna under kursdagarna mycket viktiga och uppskattade.

Många deltar i denna kurs med jämna mellanrum. Det stora intresset och vårt begränsade antal platser innebär att vi ofta får be sökanden att återkomma till nästa års kurs.

Jag är otroligt glad över vad vi på AstraZeneca och Amgen har lyckats åstadkomma tillsammans med kursledarna, föreläsarna och deltagarna. Denna årligen återkommande kurs är ett bra exempel på ett gott partnerskap mellan sjukvården och industrin.”

*Pia Rogner, affärsområdeschef GYN/GU
AstraZeneca Norden och kursansvarig för PGPC*

...moner och kemoterapi via GPCR
Karlsborg

...ldbehandling (Kandibom)
Karlsborg

...ktiv strålbehandling (Thalenberg Karlsborg)
... nya behandlingar och kliniska studier
Karlsborg

ackens
Framtidsvision (Thalenberg Karlsborg & Stryck)
Utvärdering och utdelning diplom
Stryck

Kursutvärdering
... kursutvärderingen.
... Home, 2019.

”Kunde diskutera sådant man inte kan läsa sig till”

” Jag har länge velat åka på den här kursen eftersom jag är intresserad av prostatacancer, men pandemin kom i vägen. Nu är jag jätteglad för att jag tillsammans med två kollegor fick möjlighet att delta på denna heltäckande kurs som gav en bra genomgång och uppdatering av alla delar inom prostatacancervården. Programmet var intensivt, men hela upplägget var mycket genomtänkt och allt var relevant för svenska förhållanden. Det var även mycket värdefullt att få möjlighet att knyta nya kontakter, att kunna fråga kollegor i andra delar av landet ”hur gör ni hos er i det här fallet”? Vårdprogrammen är något som vi alla följer, men de är inte alltid tillräckligt uppdaterade eftersom det kommer nya rön hela tiden. Ofta har man ett behov av att diskutera specialfall, det går inte att beskriva alla scenarion i ett vårdprogram och ibland finns ju flera alternativ. Under kursen kunde vi diskutera sådant som

man inte kan inte kan läsa sig till och få en bra inblick i hur de senaste kunskaperna inom området kan implementeras i klinisk praxis. En av utmaningarna idag är patientsektionen, att välja ut rätt patient för rätt behandling.

Det var också givande för oss onkologer att få träffa urologer på kursen, men på vårt mellanstora sjukhus har vi redan ett tätt samarbete med andra specialiteter, även patologerna, och vi har en bra förståelse för varandras verksamheter. Detta leder till ett sömlöst omhändertagande av våra patienter.

För att kunna fortsätta att hänga med i den snabba utvecklingen inom prostatacancervården skulle jag gärna vilja delta på den här kursen igen om några år.”

*Sara Tärnbro, onkolog,
Centralsjukhuset Karlstad*

”Kursupplägget höll toppklass”

” Jag är en del av processledningen för prostatacancervården i Västra Götalandsregionen och som ansvarig för detta område är det särskilt viktigt att ständigt hålla sig uppdaterad. Det är andra gången jag deltar på den här kursen eftersom allt ändras och utvecklas hela tiden när det gäller diagnostik, behandlingsstrategier och metoder, uppföljningar, nya riktlinjer, forskningen med mera. Upplägget höll verkligen toppklass och det var ett utmärkt tillfälle att få träffa kollegor från hela landet och skapa nya nätverk.

Det som var av störst nytta för mig var uppdateringen av behandlingsstrategier och diagnosmetoder. En sådan här vi-

dareutbildning där folk från olika delar av Sverige träffas, utbyter erfarenheter och får ta del av samma information, kanske kan motverka en del av de ojämlikheter som finns i prostatacancervården i landet.”

*Mohammad Banjab, urolog,
Södra Älvsborgs sjukhus, Borås*

SAMTLIGA TEXTER OM KURSEN:

EVELYN PESIKAN,
FRILANSJOURNALIST OCH
MEDICINSK SKRIBENT

FOTO: HÅKAN FLANK